

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Connie Hellestø	FA - V31, FA - V83, GBNR - 29/2	15/959

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
069/15	Drifts- og miljøutvalget	PS	26.08.2015
056/15	Plan- og økonomiutvalget	PS	27.08.2015

Søknad fra Johan Auestad, Europavegen 446, om bygging av landbruksvei på gnr. 29 bnr. 2, Auestad

Rådmannens forslag til vedtak:

I medhold av forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål § 3-3 gir Gjesdal kommune ikke fornying av frist til å bygge 490 meter landbruksvei på gnr. 29, bnr. 2 i Gjesdal kommune. Søknad om bygging av landbruksvei datert 11.5.2015 avslås.

I følge naturmangfoldloven § 7 skal de miljørettslige prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Tiltaket er vurdert til å være negativt for naturmangfoldet lokalt, og er i strid med kommuneplanens bestemmelser og retningslinjer.

Drifts- og miljøutvalget - 069/15

DMU - behandling:

Ap, Krf, Sp, H og Frp fremmet et alternativt forslag til vedtak:

I medhold av forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål § 3-2 gir Gjesdal kommune tillatelse til å bygge 300 meter landbruksvei, på gnr. 27, bnr. 4 i Gjesdal kommune, som omsøkt.

Gjesdal kommune legger vekt på at omsøkt landbruksveg vil gi landbruksfaglig helhetsløsning, styrke driftsgrunnlaget på bruket, og på sikt føre til økt matproduksjon. Det legges særlig vekt på at området som omsøkt landbruksveg er planlagt i hovedsakelig er gjødselpåvirket innmarksbeite.

Tiltaket vurderes til kun å være noe negativ for naturmangfoldet.

Godkjenningen blir gitt på følgende vilkår (jf § 3-3):

- 1. Fristen for bygging av veien er 3 år regnet fra vedtaksdato. Dersom ikke tiltaket er ferdig innen fristen, faller godkjenningen bort.*
- 2. Ved eventuelle funn av automatisk fredete kulturminner skal arbeidet stoppes umiddelbart, og funnet meldes til Rogaland fylkeskommune.*
- 3. Eksisterende bekker og grøfter skal holdes åpne og ikke forringes.*
- 4. Veien må leggest naturlig i terrenget og med god linjeføring, slik at den blir minst*

mulig synlig. Eventuell veiskjæring og veiskulder skal enten steinsettes på en fin måte eller plastres med mold og sås til.

5. *Veien skal bygges i samsvar med "Normaler for landbruksveger med byggebeskrivelser" gitt av Landbruksdepartementet.*
6. *Tiltakshaver er ansvarlig for å innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter andre lovverk.*
7. *Gjesdal kommune skal ha melding når veien er ferdig for å måle opp og registrere den.*

Fellesforslaget ble satt opp i mot rådmannens forslag til vedtak og fikk 9 mot 2 (V og Krf 1 (Mona-Lisa Hovland)) stemmer og ble vedtatt.

DMU - vedtak:

I medhold av forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål § 3-2 gir Gjesdal kommune tillatelse til å bygge 300 meter landbruksvei, på gnr. 27, bnr. 4 i Gjesdal kommune, som omsøkt.

Gjesdal kommune legger vekt på at omsøkt landbruksveg vil gi landbruksfaglig helhetsløsning, styrke driftsgrunnlaget på bruket, og på sikt føre til økt matproduksjon. Det legges særlig vekt på at området som omsøkt landbruksveg er planlagt i hovedsakelig er gjødselpåvirket innmarksbeite.

Tiltaket vurderes til kun å være noe negativ for naturmangfoldet.

Godkjenningen blir gitt på følgende vilkår (jf § 3-3):

1. *Fristen for bygging av veien er 3 år regnet fra vedtaksdato. Dersom ikke tiltaket er ferdig innen fristen, faller godkjenningen bort.*
2. *Ved eventuelle funn av automatisk fredete kulturminner skal arbeidet stoppes umiddelbart, og funnet meldes til Rogaland fylkeskommune.*
3. *Eksisterende bekker og grøfter skal holdes åpne og ikke forringes.*
4. *Veien må legges naturlig i terrenget og med god linjeføring, slik at den blir minst mulig synlig. Eventuell veiskjæring og veiskulder skal enten steinsettes på en fin måte eller plastres med mold og sås til.*
5. *Veien skal bygges i samsvar med "Normaler for landbruksveger med byggebeskrivelser" gitt av Landbruksdepartementet.*
6. *Tiltakshaver er ansvarlig for å innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter andre lovverk.*
7. *Gjesdal kommune skal ha melding når veien er ferdig for å måle opp og registrere den.*

Plan- og økonomiutvalget - 056/15

PLØ - behandling:

Innstilling fra møte i drifts- og miljøutvalget 26.08.15:

I medhold av forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål § 3-2 gir

Gjesdal kommune tillatelse til å bygge 300 meter landbruksvei, på gnr. 27, bnr. 4 i Gjesdal kommune, som omsøkt.

Gjesdal kommune legger vekt på at omsøkt landbruksveg vil gi landbruksfaglig helhetsløsning, styrke driftsgrunnlaget på bruket, og på sikt føre til økt matproduksjon. Det legges særlig vekt på at området som omsøkt landbruksveg er planlagt i hovedsakelig er gjødselpåvirket innmarksbeite.

Tiltaket vurderes til kun å være noe negativ for naturmangfoldet.

Godkjenningen blir gitt på følgende vilkår (jf § 3-3):

- 1. Fristen for bygging av veien er 3 år regnet fra vedtaksdato. Dersom ikke tiltaket er ferdig innen fristen, faller godkjenningen bort.*
- 2. Ved eventuelle funn av automatisk fredete kulturminner skal arbeidet stoppes umiddelbart, og funnet meldes til Rogaland fylkeskommune.*
- 3. Eksisterende bekker og grøfter skal holdes åpne og ikke forringes.*
- 4. Veien må leggest naturlig i terrenget og med god linjeføring, slik at den blir minst mulig synlig. Eventuell veiskjæring og veiskulder skal enten steinsettes på en fin måte eller plastres med mold og sås til.*
- 5. Veien skal bygges i samsvar med "Normaler for landbruksveger med byggebeskrivelser" gitt av Landbruksdepartementet.*
- 6. Tiltakshaver er ansvarlig for å innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter andre lovverk.*
- 7. Gjesdal kommune skal ha melding når veien er ferdig for å måle opp og registrere den.*

Margunn Nedrebø, Sp fremmet flertallsforslaget fra møte i drifts- og miljøutvalget 26.08.15. Forslaget ble vedtatt med 10 mot 1 (Mona Lisa Hovland, Krf) stemmer.

Mindretallet stemte for rådmannens forslag til vedtak.

PLØ - vedtak:

I medhold av forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål § 3-2 gir Gjesdal kommune tillatelse til å bygge 300 meter landbruksvei, på gnr. 27, bnr. 4 i Gjesdal kommune, som omsøkt.

Gjesdal kommune legger vekt på at omsøkt landbruksveg vil gi landbruksfaglig helhetsløsning, styrke driftsgrunnlaget på bruket, og på sikt føre til økt matproduksjon. Det legges særlig vekt på at området som omsøkt landbruksveg er planlagt i hovedsakelig er gjødselpåvirket innmarksbeite.

Tiltaket vurderes til kun å være noe negativ for naturmangfoldet.

Godkjenningen blir gitt på følgende vilkår (jf § 3-3):

- 1. Fristen for bygging av veien er 3 år regnet fra vedtaksdato. Dersom ikke tiltaket er ferdig innen fristen, faller godkjenningen bort.*
- 2. Ved eventuelle funn av automatisk fredete kulturminner skal arbeidet stoppes umiddelbart, og funnet meldes til Rogaland fylkeskommune.*
- 3. Eksisterende bekker og grøfter skal holdes åpne og ikke forringes.*

4. *Veien må leggest naturlig i terrenget og med god linjeføring, slik at den blir minst mulig synlig. Eventuell veiskjæring og veiskulder skal enten steinsettes på en fin måte eller plastres med mold og sås til.*
5. *Veien skal bygges i samsvar med "Normaler for landbruksveger med byggebeskrivelser" gitt av Landbruksdepartementet.*
6. *Tiltakshaver er ansvarlig for å innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter andre lovverk.*
7. *Gjesdal kommune skal ha melding når veien er ferdig for å måle opp og registrere den.*

Søknad fra Johan Auestad, Europavegen 446, om bygging av landbruksvei på gnr. 29 bnr. 2, Auestad

Bakgrunn for saken:

Gjesdal kommune mottok 11.5.2015 søknad fra Johan Auestad om fornying av frist for bygging av landbruksvei på gnr. 29 bnr. 2 på Auestad i Gjesdal kommune. Det ble samtidig søkt om nydyrking. Nydyrkingen ble godkjent 2.7.2015.

Den omsøkte landbruksveien ligger på areal som i kommuneplanens arealdel er vist med hensynssone for biologisk mangfold. Kartlagte naturområder og viltområder skal jamfør kommuneplanens retningslinjer pkt c ivaretas i samsvar med naturmangfoldloven. Omsøkt tiltak er i strid med naturmangfoldlovens § 4.

Etter politisk delegeringsreglement vedtatt 2012 er naturmangfoldloven delegert til Drifts- og miljøutvalget, og Plan- og økonomiutvalget er delegert myndighet etter jordloven. Saken legges av den grunn frem for begge utvalg.

Saksopplysninger:

Fornying av frist for gjennomføring av plan for bygging av landbruksvei gjelder i henhold til søknadsskjemaet 1500 meter traktorvei, veiklasse 7. Vist på kart datert 21.5.2008. I ettertid er søknaden endret til å gjelde 490 meter landbruksvei, vist på kart datert 20.5.2015.

Vedtak om godkjenning av planen for bygging av landbruksvei ble fattet 13.11.2008 og fristen for bygging av veien var 3 år regnet fra vedtaksdato. Fristen gikk ut 13.11.2011 og Auestad søker nå om fornying av fristen for bygging av landbruksvei.

Auestad driver med kylling, ammeku og sau. Auestad slaktet i 2014 totalt 117102 kyllinger og har 19 ammekyr, 8 andre storfe og 69 voksne sau, jf. søknad om produksjonstilskudd pr. 1.1.2015. Landbrukseiendommen består av 173 dekar fulldyrket jord, 278 dekar innmarksbeite og 227 dekar skog av høy bonitet. Landbrukseiendommens totalareal er på 1658 dekar. Jf. Gårdskart produsert av Skog og landskap.

Den omsøkte landbruksveien ble søkt godkjent første gang 21.5.2008. Landbruksveien var da på høring hos kulturmyndighetene 3.6.2008. I uttalebrev av 9.6.2008 svarer Rogaland Fylkeskommune at omsøkt tiltak ikke vil komme i konflikt med automatisk fredete kulturminner. Dette blir bekreftet i uttalebrev av 2.6.2015.

Søknad om bygging av landbruksvei ble sendt på høring til Fylkesmannen i Rogaland som vernemydighet for miljøverdier den 22.5.2015. I uttalebrev av 19.6.2015 svarer Fylkesmannen at bygging av landbruksvei i utvalgt naturtype frarådes sterkt.

Formålet med landbruksveien er å komme bedre til med landbruksredskaper, blant annet for å hente inn kalver fra beitet. Landbruksveien skal også benyttes til trening av hest. Auestad har søkt om tilskudd fra Innovasjon Norge for å bygge ny driftsbygning og ønsker å øke ammekubesetningen på sikt. I forbindelse med at han ønsker å fulldyrke 15 dekar innmarksbeite vil han også trenge nytt innmarksbeite.

Etter at Auestad søkte om bygging av landbruksvei i 2008 har det blitt registrert en utvalgt naturtype i det omsøkte området. Landbruksveien går gjennom en kystlynghei registrert 9.9.2009. Området er kartlagt som "Tindafjellet – Fitjanuten øst for Skurve" og er verdisatt som B-område, regionalt viktig. Kystlynghei ble den 7.5.2015 vedtatt som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven. Søknad om fornying av frist for bygging av landbruksvei er mottatt 11.5.2015. Ettersom søknaden ble mottatt etter at kystlynghei ble utvalgt naturtype må dette tas med i vurderingen.

Kystlynghei karakteriseres av lyng- og /eller graminiddominerende vegetasjonstyper på næringsfattig, grunnlendt mark, og er blant våre eldste kulturlandskap. Norge har en vesentlig del av forekomstene som fremdeles finnes i Europa. Kystlynghei er i dag en sterkt truet naturtype. Det betyr at det er svært høy risiko for at den forsvinner fra Norge i løpet av de kommende 50 årene. En utvalgt naturtype er ikke vernet, men hensynet til den skal veie tungt i den enkelte sak.

Fagkonsulent Connie Hellestø var den 20.5.15 sammen med Auestad på befaring i området hvor den omsøkte landbruksveien er tegnet inn. En mer nøyaktig plassering av veien ble tegnet inn i forhold til utformingen av terrenget i tillegg til en vurdering av kystlyngheias tilstand. På befaringen kommer det frem at store deler av kystlyngheia er påvirket av gjødsel og i dårlig hevd. Årsaken til dette er trolig et høyt beitetrykk som medfører avsetning av næringssalter og gressfrø fra beitedyrene. Deler av landbruksveien som ble godkjent 21.5.2008 har også trolig bidratt til at området blir bedre beitet og skjøttet.

Etter samtale med søker 19.5.15 trekkes deler av søknaden på bakgrunn av informasjon om at de landbruksveiene berører naturtypen kystlynghei. Det søkes nå om godkjenning av plan for bygging av 490 meter landbruksvei. Omtrent 190 meter av landbruksveien er tegnet inn registrert som kystlynghei. Dette gir et dekningsområde på 19 dekar kystlynghei. Selv om det er dette som skal legges til grunn for vurdering av landbruksveiens effekt på området er det relevant å ta med kystlyngheias tilstand. Deler av kystlyngheia i omsøkt område er i så dårlig hevd at den trolig ikke lenger kvalifiserer som kystlynghei. Av områder som ikke allerede er omdannet til innmark og jorddekt fastmark er det 9 dekar kystlynghei som vil kunne bli påvirket av veibyggingen. Kystlyngheias totalareal er i følge Naturbase på 1347 daa.

Området som er registrert som kystlynghei er i kommuneplanen vist med hensynssone båndlegging Biologisk mangfold – H560-2. I retningslinjer til kommuneplanens arealdel står det følgende i punkt C: *"Områder kartlagt som naturtyper og viltområder skal ivaretas i samsvar med forvaltningsmål satt i Naturmangfoldloven § 4 og 5".*

Søknaden behandles etter forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål og Naturmangfoldloven.

Vurdering av de miljørettslige prinsippene ved en offentlig beslutning – Naturmangfoldlovens §§ 8 - 12:

Om § 8: Omsøkt landbruksvei ligger inne i registrert naturtype – kystlynghei *"Tindafjellet-Fitjanuten øst for Skurve"*. Område er på ca 1 347 dekar. I områdeomtalen leser en at:

"Lokaliteten er noe oppstykket som følge av gjødselpåvirkning, men et visst areal er likevel av åpent lyngheipreg. Lokaliteten er gitt verdi viktig (B-område) under tvil. Deler med tiltakende gjengroing og partier med gjødselpåvirkning trekker noe ned... .. Mulige trusler: Redusert beitepress, oppgjødsling, fysiske inngrep."

Kystlynghei er i Norsk rødliste for naturtyper 2011 oppført som *"Sterkt truet"*. I rødlisten for naturtyper leser en følgende om bakgrunnen for tilbakegangen: *"Kystlynghei trues først og fremst av opphør av bruk og gjengroing. Skogplanting er også en trussel, I tillegg er gjødsling en sterk trussel, særlig i Rogaland der det største arealet kystlynghei som er registrert i Naturbase, finnes."*

Kongen i statsråd vedtok den 7.5.2015 at kystlynghei har status som utvalgt naturtype. Naturtypen er nå innlemmet i forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven. Kunnskapsgrunlaget i forbindelse med dette tiltaket vurderes til å være tilstrekkelig.

Om § 9: Den direkte effekten av tiltaket er at 0,7 dekar går fra å være jorddekt fastmark til å bli landbruksvei, den indirekte effekten er vanskeligere å forutse. Det er sannsynlig at vegetasjonen rundt landbruksveien over tid blir dominert av mer kulturbetingede gressarter. Storfe og sau vil lettere kunne bevege seg fra innmark med kulturmarksgressarter og dra denne frøbanken opp i kystlyngheia. Med andre ord vil kystlynghei rundt landbruksveien over tid transformeres til gjødslet innmarksbeite. Uvhengig av om dette er søkers hensikt.

Tiltaket vil medføre vesentlig – det vil si irreversibel skade på omtrent 19 dekar sterkt truet naturtype. Det er usikkert hvilken konsekvens landbruksveien vil ha på den resterende kystlyngheia. Av disse grunner må forvaltningen gjennom sin beslutning ta sikte på å unngå at det skjer mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.

Om § 10: I denne saken må en vurdere hvilke konsekvenser 490 meter landbruksvei vil ha for naturmangfoldet.

Ved befaring 20.5.2015 fikk en se at kystlyngheias tilstand i det aktuelle arealet var relativt dårlig. Ut fra foto fra befaringen ser en at store deler av dekningsområdet til landbruksveien mangler kystlyngpreg. I dette området er deler av kystlyngheia allerede omdannet til innmarksbeite. Det vurderes i dette tilfellet til at omsøkt tiltak er av lite omfang, sett i forhold til kystlyngheias størrelse og verdi.

I fylkesmannens uttale står det at *"Plasseringa i øvre kant av eit høgdedrag gjer at vegen vil bli svært synleg, og ha ein negativ landskapsverknad i høve ein svært trua naturtype"*.

Når det gjelder tiltakets effekt på landskapsbildet må det ses i lys av den samlede tilstand til det aktuelle landskapet. I dette tilfellet er landskapsbildet vektlagt som viktig ettersom det er en del av den sterkt truede kystlyngheia. Samtidig er landskapsbildet allerede påvirket av eksisterende landbruksvei, og verdien reduseres av den grunn noe. Landbruksveien skal legges naturlig i terrenget og vil av den grunn ikke bli fremtredende fra bakkenivå. Samlet vurderes det til at omsøkt tiltak vil ha middels negativ påvirkning på naturmangfoldet lokalt.

Om § 11: Prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver vurderes til ikke å være relevant for tiltaket. Tiltaket har ingen miljøforringelse som kan medføre kostnader for å hindre eller redusere skade på naturmangfoldet.

Om § 12: Bestemmelsen er knyttet til valg av driftsmetode, teknikk eller lokalisering for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet. En eventuell landbruksvei må legges naturlig i terrenget med god linjeføring slik at den synes minst mulig i landskapet. Eventuell veiskjæring og veiskulder plantes og sås til.

Konklusjon: Totalt sett vurderes det til at omsøkt landbruksvei vil ha middels negativ konsekvens for naturmangfoldet.

Vurdering etter forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål:

I forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål leser en i § 1-1 om formålet med forskriften:

"Formålet med denne forskriften er å sikre at planlegging og bygging av veier for landbruksformål skjer på en måte som gir landbruksfaglige helhetsløsninger. Det skal samtidig legges vekt på hensynet til miljøverdier knyttet til naturmiljø, landskap, kulturminner og friluftsliv, og andre interesser som blir berørt av veiframføringen."

Det søkes om å bygge landbruksvei for å hente inn kalver fra beite. Det er dessuten ønskelig å erstatte 15 dekar innmarksbeite som nå blir fulldyrket. Gjesdal kommune ønsker at dagens kulturlandskap blir skjøttet godt, slik at de ikke gror igjen. Det er derfor nødvendig å legge forholdene til rette slik at man kommer til med traktor og redskap for å skjøtte arealene på en

god og fornuftig måte. Samtidig har kommunen ansvar for å ta vare på og at naturmangfold og miljøverdier blir ivaretatt slik nasjonale mål tilsier.

I denne saken må hensynet som til miljøverdier knyttet til naturmiljø veies opp mot de landbruksfaglige fordelene. Området ligger i tilknytning til eksisterende veinett og er i nært gårdens driftssenter. Dette gir en god landbruksfaglig helhetsløsning. Samtidig vil omsøkt landbruksvei føre til at naturtypen kystlynghei blir redusert. Tiltaket vil trolig føre til at ytterligere 9 dekar kystlynghei blir omdannet til innmarksbeite. Sett ut i fra totalarealet til kystlyngheia er dette et lite inngrep arealmessig, men ettersom kystlynghei er utvalgt naturtype må hensynet til denne veie tungt.

Kystlyngheia er på grunn av tilstanden, størrelsen og at det ikke er registrert noen rødlistearter registrert som regionalt viktig - B. Andre registrerte lyngheier i kommunen innehar f.eks klokkesøte og blir da registrert som nasjonalt viktige - A områder. Selv om området har verdi B er den viktig å ivareta. Det er noe usikkert om hvordan omsøkt landbruksvei vil påvirke tilgrensende kystlyngheiområde. På jæren har en lang erfaring med at landbruksveier og oppgjødsling har før til at kystlyngheia er blitt fragmentert og ødelagt.

Rådmannen ser klart nytten omsøkt landbruksvei vil ha. Rådmannen må likevel forholde seg til at naturtypen kystlynghei er sterkt truet og en utvalgt naturtype. Det vurderes til at hensynet til kystlyngheia må veie sterkere enn fordelene landbruksveien har for gårdsbruket.

Kartlagte naturområder og viltområder skal jamfør kommuneplanens retningslinjer pkt c ivaretas i samsvar med Naturmangfoldsloven. Omsøkt tiltak er i strid med kommuneplanens retningslinjer, og søknad bør avslås.

Dersom søknad om landbruksvei blir godkjent har kommunen jamfør forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven § 4 og Naturmangfoldsloven § 56, 1. ledd en kunngjøringsplikt. *"Tillatelse til tiltak i forekomster av en utvalgt naturtype skal kunngjøres i minst én avis som er alminnelig lest på stedet eller på den måten som følger av den enkelte lov. Ved utvalgte naturtyper i sjø skjer kunngjøringen på en måte som er hensiktsmessig for at berørte interesser kan bli kjent med tillatelsen".*

Rådmannen i Gjesdal, 19.08.2015

Knut Underbakke
rådmann

Trine Eide Fossmark
kommunalsjef Samfunnsutvikling

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.

Vedlegg:

Vedlegg søknad om landbruksvei